

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A vasut ügye.

Az erdélyi vasut ügye már annyira és annyiszor volt vitatva a hírlapokban, hogy valóban nem volna csuda, ha az olvasó közönség előtt már tán unalmassá vált, s ha nem vált, úgy csak annak a jele, hogy ezen pályának mere való vitelével mennyire van érdekelve hazánkban jövő sorsa? Hanem most mégis, miután a birodalmi gyűlés ezen ügy eldöntését egy évre elhalasztotta, s mint a hírlapok írják, úgy ez a közelebb folytatandó erdélyi tartományi gyűlésben szönyegre fog kerülni, melynek megvitatására még az alkanczellárius maga le fog jönni: úgy most nagyon is szükségesnek tartom ezen hazánkra nézve életkérdésként mentől többszöri, s mentől különböző szempontokból való megvitatását.

Hogy eddig a szebeniek vagy a szebeni vaspálya előharcosai mindent elkövettek, hogy Aradról Szebenbe vitessék önérdékükből, ez, miután minden embernek keze maga felé hajlik, ha nem is volt helyes tett, de természetes; de most, midőn a birodalmi gyűlés elébe adott mind a két terv csak is Szebenig szól, s így a Szebenbe való vitelről biztosítva vannak, úgy most nemcsak önzésből következő hiba, de az önzés magát is túlélve megvetendő irigységgé válna, mely irigységből nem álmunk hazájuk s nemzetük érdekeit is feláldozni, hogy ez érzetüknek elég legyen téve; melyet most egyébként már nem nevezhetünk, miután Szeben biztosítva van, csak is egy néhány mérföld különbségről, s nem több, de még kevesebb anyagi áldozatról van szó, miután kevesebb kamatot kellene hogy fizessen, és a vaspályának jövődől tovább vitele, még a továbbá kifejlendő politikai conjecturáktól fog függni. S miután most már azon szász követ uraknak is, a kik a birodalmi bizottmányban nem tudván az arad-szebeni vaspályát hazájuk érdekében oltalmazni, helyesnek látták cosmopolitikusi szerepet vállalni magukra, s az egész pályát nem erdélyi pályának s csak is világvonálnak nevezni, ezeknek is jelenleg elég van téve, hacsak azon uraknak tárczáiban nincs egy csomó hitelintézeti papiros elrejtve. Ekkor már csak is személyes érdekeknél fogva védnek az arad-szebeni vonalt.

Miért is tekintünk előbb át, hogy sérti Szeben érdekét a várad-kolozsvári szebeni vonal, vagy nem; másodszor, hogy a világpályai nevezetnek melyik felel inkább meg az arad-szebeni, vagy a várad-szebeni, s végtére harmadszor, hogy Erdély érdekének melyik üdvösebb. S miután a birodalmi gyűlés előtt most csak is a Szebenig való vitel van szó nyegen, úgy magam is csak erről fogok szólni.

Mi az első pontot illeti, úgy Szeben vidékét nem sérti, mert mindenesetre pályát nyer; de nem sérti kereskedői szempontból is, miután jelenben nincs szó, hogy merre vigyék ki az országból:

de nem sértődik financialis tekintetben is, miután az arad-szebeni vonal a kolozsvári mellék vonallal együtt 58,400,000 ftba és a várad-szebeni 57,800,000 ftba s így kevesebb kamatot kellene biztosítani, tehát kevesebbet is fizetni;

de nemzeti érdekek sem sértődnek, miután az arad-szebeni vonal csak is éppen azon sz. székeket érintene, ugymin Szászváros, Szász-Sebes és Szerdahely székeket, melyekben összesen 1857 ben 7763 szász lakott szemben 37,663 románnal, ellenben a másik vonal csak az egy Medgyes széket felvéve 18,379 szász lelket lakó széket vágna ketté,

s ezenkívül a legnépesebb két, szászok által lakott széktől nem nagy távolságra vonulna el, ugymin Segesvár és Ujgyház székek mellett. Ezek után is nem nevezhetem azon szász uraknak működéseit egyébként, mint legönzőbb irigységeknek.

De tekintünk át, melyik vonal felel inkább meg az úgy keresztesztet világpálya nevezetnek. Egy világpályának előállításakor nemcsak egy felé kell tekintet vetni, de több felé s miután ezen keleti pályának nemcsak az a feladatja, hogy keletet nyugattal kösse egybe, hanem keletet északkal is, úgy tegyük egy közvetítő számítás, semmi tekintettel arra, hogy Galacz vagy Czernavoda felel e inkább meg, mint végpont egy világpályának, hanem tekintünk a világ kereskedés végpontjára — Nagy-Szebent.

Tagadhatatlan, hogy Szeben a nyugati ponthoz, az az Triesthez Arad felé csaknem 10 mérfölddel közelebb mind Várad felé; de már tekintünk át, hogy áll az észak felé való arány, mert Szebentől, ha a világ érdekét vesszük tekintetbe, egy északi pályának nem a Pesten keresztül vivő és Bécsét elhagyva a prágai és troppani vonalokat kell nevezni, de igen is a pilsnek-ladányi, kassai és a kiépítendő krakoi vonalt. Már pedig Szeben Aradig 38 mérföld, Arad Szolnokig 18 mérföld, Szolnok Debreczenig 16 1/2 mérföld, onnét Kassa 28 1/2, összesen 100 mérföld. Szeben Váradhoz 47 mérföld, Várad Debreczenhez 16 1/2, Debreczentől Kassáig 28 1/2, összesen 74 mérföld, s így Szebennek az egyiknél a nyeremény 10 mérföld, a másiknál 26 mérföld vagy is az Aradnál a közép vesztés 18 mérföld, s e szerint világkereskedési szempontnak is sokkal inkább megfelel a várad-szebeni vonal, mint a másik; másodszor kereskedési szempontból tekintetbe kell venni, melyik vonal fejlődelmzene többet. Az arad-szebeni pálya volna egyszer egy transennalis pálya kelet és nyugat között, s miután Erdélynek csak egy kis részét érné, úgy a belkereskedésből nagyon csekély hasznót huzna; a másik pedig megmaradva a keletnek nyugattól való transennalis kereskedésből való jövedelmét, de ehez még hozzájárulna az északra való kereskedésből bejövő szállítási bér, mely pedig, ha a pálya nem Várad felé vitetik, úgy merőben elesik és utját Bukovinán keresztül északra fogja magát venni; nemkülönben szaporitana a bevitt az erdélyi belkereskedés, melyről ámbár Schuller Libloy követ urak tetszett állítani, hogy egy néhány óra vagy legyen nap alatt egész természetmennyeyt kiszállíthatja a vaspályán, hogy nagy legyen kereskedésünk, senki sem állíthatja, de hogy természetmennyeyünk éppen oly csekély legyen, azt csak is a követ ur állíthatta, ki mint nem az országnak szülött fia, ki a polgári törvénykönyvet nagyon jól ismerheti, de Erdélyről, melynek sorsa eldöntésében nagyon is működik, teljességgel semmi ismerettel sem bír s így, ha nem is nagy kereskedésünk van, de mindenesetre a vaspályának többet jövedelmzene, mint azon pálya, mely csak egy szegeletjét érintené az országnak.

S miután minden bizonynyal egyik pálya sem a mi pénzünkben fog épülni, s több bevételi forrásra lévén a várad-szebeni vonalnak, mint a másiknak, úgy kereskedői szempontból és önmagunk financialis tekintetéből is a várad-szebeni vonal mellett kell hogy legyünk, annál is inkább, miután mind a két pályának felépítési költsége szinte egyforma; s míg a várad-szebeni valamivel kevesebbe kerül, s e mellett még nagyon emelné a bevételt a só kivétel, miután az alföldnek egy nagyrésze éppen tordai, dézsaknai sóval él; az ellenkező vonalnál pedig, ámbár Marosújvár a vonal

mellett esnék, úgy mégis semmit sem hajtana be, mert azt a szeben-aradi vonal pártolói csak el nem akarják veltünk és a külfölddel bitetni, hogy miután éppen M.-Ujvárnál kezd hajókázhatónak lenni a Maros, úgy mégis sőt és fanémüket ne a vizen, a melyen való szállítás sokkal olcsóbb, vinnének le, hanem sokkal drágább szállítással a vaspályán. Vagy tán azon urak, miután most még néha a Maroson való viteleknél akadályok állanak elő, tán azon urak csak nem akarják a kormány azzal gyanusítani, hogy ezen vaspálya érdekeért soha hajlandó nem leszen azt reguláztatni. Pedig ellenkezőleg meg vagyok győződve, hogy mihelyt a kormánynak módja lesz, úgy ezen egész országot érdekli Maros regulációját végbe fogja vitetni, s akkor Alvincztől elkezdve nem csak paralell, hanem folytonosan egy más mellett leszen egy vízi közlekedés egy vasuti, s a mellett egy töltött út, míg az országnak más részéből egy túlfolyó útnál egyéb nem fogja a közlekedést fenntartani.

Harmadszor és végtére tekintünk át egész rövidséggel, miután a hosszú számítás nem hírlapi cikknek való, mi előnye van az egyiknek a másik felett. Az arad-szebeni vonal által Bánátusból és Alsó Magyarországból mint úgy is dúsabb termő helyekről is az olcsóbb szállítás mellett éppen Erdélynek majdnem egyedüli fogyasztó és nem termelő környekét kiszorítaná, miután Erdély gabona és bor termelő környékei egyrészt a kevesebb mag szaporodás, de másfelől a távolság és drága szállítási bérért a concurentiát fel nem tudnak tartani, melynek következtében a gazdaságat végpusztulásra jutna. Ezen pálya a hogy az erdélyi határt eléri, egy tekintélyes völgyet sem vág keresztül, s csak is a Zsij torkolatánál vonul el, mely által a hunyadi és a 17 mérföldre fekvő rusbergi vas-hámorok, nem különben Nagy-Ág alatt Déva és Szászváros mellett elvonulva Fehérvárt nem directe, hanem indirecte érintve Szászsebeshez jut a nélkül, hogy Erdélynek természetbenesebb részeit vagy völgyeit, vagy azok kifolyásait érintené, s így semmi haszonnal Szászsebestől bekanyarodva a havasok felé Szebent éri el.

A várad-szebeni vonal pedig a határszél-nél letelebb Csucsát éri, mely egy vaspálya által a Szilágynak, mely most jelenben magyarosan mondva, majdnem zsirjába ful, úgy akkor annak raktára lenne; innét a Körös völgyén fel áttérne a Szamos völgyébe, hol Kolozsvárt érintené, innét a Mezőség szélén átvonulva az Aranyos völgyébe, Thordára érne. Kolozsvár egyszer a Szamos völgyének rakhelye volna, Kolozsvár pedig Thordával együtt a Mezőségnek raktára; nemkülönben nevelné a vaspálya érdekét a thordai kifogyhatatlan sóbánya s tőle nem távol fekvő thoroczkai vashámor; onnét Hadrévhez érve, mely a székelvölgy fővárosától Maros-Vásárhelytől hét mérföldnyire fekszik, és onnét a m.-ujvári sorbányát és Enyed mellett elvonulva Tövist érné, itt a Maros terét elhagyva bekanyarodnék a kettős Küküllővölgyébe Balázsfalvát érné el, mely újra miután ott a pálya a kis Küküllővölgyét elhagyná, annak a völgynek raktarává válna; a pálya utját folytatná Kapusig, mely Medgyestől 5,100 ölnyre fekszik, mely város pedig Udvarhelyszéknek főkereskedői helye; Kapust elhagyva a Hidegvölgyégye mellett a Visszavölgyét folytatva a vizaknai sóbányák mellett végtére Szebent érné el, s miután mind a két vonalnak Fehérvárt kell, hogy érintse, úgy a bánya környéke mindegyikétől egyforma távolságra lenne. Ezekből meg vagyok győződve, hogy mindenki, kit személyes önérdék vagy irigység nem

vezet, úgy át fogja látni, hogy a nélkül hogy, Szebennek jelentékeny kárt okozna, úgy mint világpálya is, de leginkább önérdékünk, az az egész baza érdekében inkább óhajlandó volna várad-szebeni vonal, mint az Arad-szebeni, mely semmi előnnyel sem bír, s mégis a mellett az országot tönkre juttatná.

H. H.

Az erd. muzeum-egylet nagy gyűlése febr. 15-kén.

Könyvtárnoki jelentés.

(Folytatás és vége.)

Kézirattárunk és oklevéltárunk nyitánya melyek lajstromzása hosszas ideig tartó munkát kíván, a múlt évben adomány után 22 kötet kézirattal és a néhai dr. Ötvös Ágoston érdekes hagyatékán kívül, melyben I. Rákóczy György korára összeírt becses jegyzetei mellett több száz darab részint eredeti, részint híven másolt oklevelet nyertünk, 113 darab eredeti oklevéllel gyarapodott.

Képgyűjteményünk, mely alkalmasb terem hiánya miatt olvasó szobánk falain van elhelyezve, nagyméltóságu elnökünk ajándékából szaporodott egy darabbal, Debreczeni Márton olajba festett mellképével.

A rendezés és czimzárás munkája rendszeres folyamatban lévén, annyira haladt, hogy még ez évben jelenleg létező összes könyveink alapezimtárát elkészíthetnénk reménylve, melynek végeztével a szakezimtárak egybeállításához és a kéziratár körüli teendőkhez foghatok.

A czimzárás közben mellesleg folyamatban volt a többszörös példányok elkülönítése és összeírása is. Ezek száma azóta, hogy 3 éven át gyűlt felesleg példányaink jegyzéke nyomtatásban megjelent, az 1000 kötetet meghaladja s az alapezimtár befizettségéig, mintegy 2000 kötetre bizonyosan szaporodik. E számmal könyvtárunk létszáma természetesen apadni fog ugyan, de a könyvtár a jövődől gyarapodásnak helyet nyer, mi mostani szállításunkon, melyben még legfeljebb 4—5000 kötet lesz elhelyezhető, igen is lényeges nyereség.

Többszörös példányainknak az igazgató választmány bizottmányai által megszabott becsár szerinti eladásából eddig majd 600 ft jött be könyvtárunk javára, s a még mintegy felerészben megmaradt darabok eladásából egy-két száz forint bejövetele ez év folytatában is bizonyosan várható. Intézetünk ez eladások által nem csak magának szerzett némi jövedelmet, hanem s mi főbb, hasznos szolgálatot is több közönyvtárunknak, melyek közül a pesti kir. egyetem, a pesti r. kath. főgymnasium, az enyedi, m.-vásárbelyi, kolozsvári, debreczeni, n. körösi, máramaros-szigeti és miskolci főiskolák könyvtárai vették igénybe az intézetünk által részükre tett kedvezést; mi mellett számos tudomány művelő s könyvgyűjtő hazánkfiának is szolgálatunk több által keresett tudományos munkával.

Az ez uton bejött pénz választmányi végzés szerint a könyvtár javára levén fordítandó, a múlt év végével ez összegből 364 ft 75 kr fordítottatott könyvkötői munkára, mire könyvtárunkban használatlan szükség volt és van. Könyvtárunk ugyanis, mondhatni nagyobb részben, oly könyvekből alakult össze, melyeket az adományozóktól részint kötetlenül, füzetekben, olykor hiányosan, részint elvisselt, rongált állapotban vettünk át; úgy, hogy az eddig kötetésekre tett kiadásnál évek folytán tetemesen többet kellene költenünk, hogy könyveink illő bekötöttségével ne csak a kezelés, használás és fenntartás könnyítve legyen, hanem könyvtárunk egy nemzeti intézethez illő külsőn és díszszel is díszkedhessék. Erre intézetünk eddig nem sokat áldozott, s az alakítás tetemes költségeket kívánó éveiben nem is áldozhatott; de nem kétekedem, hogy kedvezőbb pénzügyi viszonyok közt évi költségvetésünkben nem csak könyvszerzésre, hanem könyvkötői munkákra is, mely czim alatt eddig külön semmi kiadásra nem volt számítás téve, a szükségnek lehetőleg megfelelő állandó rovat fog nyílani.

Olvasószobánk látogatóinak száma, melynek számára a könyvtár gyarapítására szánt összegből tavaly 14 tudományos külföldi folyóirat, a hazai szerkesztőségek és kiadók

szíveségből pedig 32, részint tudományos, részint politikai és szépirodalmi lap és folyóirat járt, a lefolyt évben, ha feltűnően nem szaporodott is, de mint látszik állandóan növekedőben volt. Örvendtes jelenség! Emelhetem ki erre nézve, hogy azok száma növekedett aránylag inkább, kik könyvtárunknak éppen tudományos irodalmi munkáik érdekében tett kutatásai és tanulmányai kedvéért s nem csak időtöltő olvasmányokért használták. Ha nehéz nemzeti állásunk s irodalmi mostoha viszonyainak közt ezek száma nem oly nagy is, mint ohajthatnók, még sem lehetne igazságos könyvtárunk befolyását nemzeti irodalmunk emelésére s így közműveltségünk terjesztésére még a mostani zsidóbbadt, szomorú korban is kétségbe vonni.

Előterjesztettem röviden a fennebbiekben azokat a mozzanatokat, melyek könyvtárunk ügyének biztos, folytonos haladását jelzik; most nem hagyhatom említés nélkül a vesztésedet sem, mely azt a mult évben segédem Török Ferencz váratlan halálával érte. Könyvtárunk, kivált a kezdet első nehezebb éveiben, egy valódi hivatású s képzettségű, szorgalmas, ügyes s közönségesen ismert tisztá jellemű munkás elvesztése valóban sajnosan érezhető s rögtön annyival nehezebben pótolható hiány, mivel egy ily segédhatalnok helyének teljes betöltésére, ismeretek, szorgalom és igazságszeretet mellett még gyakorlat és tapasztalat is multhatatlanul szükséges. Az igazgató választmány a megüresült állomásra egyestőlünk volt irnokát Böhm Mihályt előbb ideiglenesen, új évtől kezdve pedig állandóan alkalmazta. Mintegy öt hónapja, hogy ő ez állomáson működik, s ez idő alatt mind képességéről, mind szorgalmáról, mind jelleméről alkalom levén meggyőződést szereztem, őt mint ki ez állomás teendőivel már gyakorlatilag is megismerkedett, s intézkedéseire nézve sikerrel képes munkálkodni, valamint a választmányának ajánlottam, hogy a tisztelt közgyűlésnek is jó lélekkel bátor vagyok ajánlani.

Tisztelt közgyűlés! A kitűzött cél, mely felé intézkedéseink feladásához képest törekednie kell, valamint általában egy könyvtárunkat illetőleg sincs még s nem is lehet elérve. A megkezdett munka folytatásához s befejezéséhez a tisztviselők részéről hivatás, ügyességet mellett kitaró munkásság, s hol a munka egyes, bármily buzgó emberre, hogy sikerrel haladhasson, igen sok, értelmes segédmunkás kezek is szükségesek. S én meg levén győződve, hogy a t. közgyűlés és saját áldozataival alapított nemzeti könyvtárunk céljának minél előbb s minél tökéletesebb elérését buzgóan ohajtja, s komolyan akarja, nem vagyok képes kétkedni azon, hogy az e célra szolgáló eszközöket és intézkedéseket, még ha áldozatokat, de nem erős haladó áldozatokat kívánunk is, komolyan fogja akarni, s így bennünk tisztviselőit kész segíteni törekvésünkben, hogy mielőbb megérhessük az időt, melyben intézkedünk megalkotásának fáradságos munkáján túl esve, a hiú munkás önértékeléssel tekinthessünk vissza a mult sikerre s örömmel nézhessünk a jövő elébe, mikor szízlárad megalkotott muzeumunk életerős fejlődésnek s virágzásnak indulva, nemzeti szellemünk életrevalóságának egyik élő bizonyossága s alapítóinak méltó büszkesége lesz és legyen.

Kolozsvár, mártius 4.

T. szerkesztő ur! Midőn kegyednek mart. 3-diki vezércikkét, a többieknek meg szokott élvezettel olvastam, eszem ágában sem volt, hogy magamra vegyem azt a szemrehányást, mintha „vágó cizellások” által én is adtam volna okot a „váró” vagy kegyed igazítására, „passzív politikai” eszméje tárgyalására. Hanem a „Korunk” mondja nekem, — kimutatván jelentésem illető passzusát, — hogy a kegyed cikke arra intézett felelet. Nekem igazán ujságot írt a „Korunk.” De attól tartva, hogy kegyednek vagy tán a közönségnek tán nem volt az, néhány felvilágosító szóra rést és engedelmet kérek. *)

Elsőben és utóljára tiltakoznom kell a „vágó cizellások” vádjá ellen. Nekem egy jellemző, de egyszersmind a közönség előtt teljesen ismeretes vonás kellett annak kifejezésére, hogy a muzeumi természetű tárgyak öre tétlenül nézze gyűjteményei szaporodását. Nő már én, mint természet vizsgáló kaptam volna szaktudományomban is akár képes, akár tulajdonképi szót, de kérdés, hogy az egész közönség, mely ily tárgyakba avatlatlan tagokat is foglal magában, megértette volna-e? Például, a Napról az a legújabb teoria, hogy tűz s következőleg (ismét más legújabb teoria szerint) világa kifogyona, hogy ha a világ útrében rajzó „cosmicus” testek beleje csapódva nem táplálnak. Ezeket pedig a Nap, minthogy planetáinak rendben tartásával eléggé el van foglalva, aztán talán,

mivel „vén is, a szeme is rozsa” — (mennyi bűnt és baklövést néz el csak e kis földünkön is) — nem érkezik vadászni, tehát passzív, tétlenül kell várnia, hogy a torkába fussanak, mint a pille vagy a szunyog az égő gyertyába. Nő már ezt a képet, mely „ad amussim” lehetett volna használni! Igen, de három szóban nem fogathatunk volna fel; ilyen nagy feneket keríteni pedig neki, stylaris, sőt neveléses lesz vala. Az „expectans politikát” pedig minden ember legott megértette, s ha némely ember, mint a „Korunk” még többet is értett alatta, mint én gondoltam, lelke rajta, a nem az én hibám. Az enyém legfeljebb abban áll, hogy nem jól neveztem el. Ennek pedig az az oka, hogy én a politikában merőben járatan vagyok s még a divatozó eszmékről is oly kevés tudomásom van, mint arról, hogy mi fog a most beálló tavaszon a legújabb módú felső öltöny lenni. Tudatlanságomban meg is kérdeztem egy urit embert, hogy minek hívják a most divatozó legitim politikát, s most már emlékszem, hogy ő is, mint kegyed „passzív politikának” nevezte. De nekem gyanú volt, hogy az valami forradalmi észjárásu ember, — a kivel engem nem is kap rajta senki, hogy beszélgetve sétáljak, a ki „felültet” engem, s valami forradalmi értelmű szolnara tanít. Szóval, nem hittem neki, hanem eszembe jutván a valahol hallott: „mi várhatunk”, mely apophthegmaticus és epigrammaticus rövidségénél fogva emlékezetembe befűződött, magam szakállára „expectans” politikának neveztem. S ugyan megjártam vele! Noha megvallom, hogy azt a legitim politikát, mely a kegyed saját értelmezése szerint „a korona kegyelmére s nagy információra vár”, miért ne lehessen forradalmi gyantusítás nélkül „váró”-nak nevezni, most sem értem. Denique: verba usn valent, kegyed e szakban az usust jobban tudja; ergo én hibáztam.

De azt, hogy „vágó cizellások” lett volna benne t. i. szántszándékosan, azt soha senki igazságosan rém nem süti. Hanem, hogy a kinek tetszett, láthatott benne vagy inkább beléje, azt most már a kegyed felvilágosítása nyomán megint értem. Kegyed ugyanis „nem állítja, hogy 1860 óta e szenvedőlegességet mindig helyes irányban és találat nélkül vitték volna, azt sem mondja, hogy nem lett volna egy kis tévedés is itt-ott.” Efelé való célzását „én sem állítom, se nem mondok”, hogy valaki ingyen fel ne tehetett volna, a szóban forgó politikának csupa megnevezésében. De az ilyenü gyantusításokra egyszerűen csak azzal a német közmondással felelek: der Schelm denkt, wie er ist.

A „Korunk”-nak — nehogy ismét félreértés legyen, nyilvánítom, hogy nem a német közmondás juttat eszembe — köszönnel tartozom, hogy egyik glosszájával alkalmat ad magamat kitisztázhatni. A többi azzal a megjegyzéssel, hogy biz én nem szeretném, ha engem egy védenének, mint glosszator az emlékezetes vezércikket, most félre teszem, s csak akkor veszem elő, midőn logikám második kiadása esetében, újabb példákra lesz szükségem a paralogismusok tárgyalásában.

Brassai Sámuel
m. igazgató.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Hátszeg, febr. 20.

Nem lehet bálatadosabb foglalkozás annál, mint a midőn a lapudósító az olvasónak csak örömhellyekkel szolgálhat saját vidékéről, de melyik fán terem csupán ép gyümölcs? Így vagyunk mi a világi életben is, ha néha némely dolgokban örömetünk leljük is; ezek meggett ott tanyáznak a sújtó csapások is!

Ha körültekintek a természetű szépséggel megáldott vidékünkön, el kell esügednem a felett, hogy 60 ezer lélek s ezek között körülbelül a nemesi osztályhoz tartozók egyharmada csaknem iskola nélkül van, pedig mily szép harmoniában élhetne a kies vidékek megzaporodott száma a népiskoláknak!!

Hátszeg vidékén, hol vitézkéből származott sok apró és egyházi nemesség az iskolák hiányában nem nyerhetett eddig nemzeti nyelvükből oktatást, minek fájdalom, az is lett az eredménye, hogy ily hangzású neveket: Hunyadi Tetényi, Kende, Vitan, Zaykani, Bocsa, Fráth, Erdőbényi sat. elcsatnyultak a hosszas álbánban, a tökéletes elkorcsosulástól nevékre büszkeségük szolgálva eddig védőül, apáink vétké fileinkbe su-ja a szent kötelességet, melylyel véreink irányában köteleztünk, hogy mit ők elmulasztának a hosszas harcok alatt és anyagi boldogságuk bübös élvezetében, azt a mai polgárosult világban, minden körülményt megragadva, az unokák tolluk jitelhető módon helyre pótolni legfőbb kötelességüknek ismerjük el.

Ugyhiszem, ily gondolatok, ily érzeményekkel vala tele méltóságos gróf Kun Gothárd ur nemes szíve, midőn saját vagyonának nem megvetendő részével a Hunyadmezei álomban

szunyynyadó sarjadék megmentésén csüngve lekével, az általa sok részben segített szászvárosi collegiumon kívül Hunyadmeze több községekben, nevezetesen Hátszeg vidékén hat helyen 1000-1000 frt alapítvánnyal megtevő alapját az anynyira szomjazott magyar-népiskoláknak, ezen iskolák szervezése most van folyamatban, s reméli lehet, mikép egy év alatt azok mindnyája, a hátszegit kivéve, mint hogy ez már megnyílt, a nyilvános használatnak lesznek átadva.

A hátszegi magyar-népiskola már is virágzásnak örvend, a szakmájában alig fölülmulhatót néptanító, kendlőnái Pap József mindent megtesz a szülői igényei kielégítését illetőleg. Volt alkalma e sorok írójának is meggyőződni két nyilvános próbatétel alkalmával említett tanító szorgalmáról, mert azon kívül, hogy apró gyermekekkel bibelődik, velek oly szelid, hogy ezek hozzá gyermeki bizalommal ragaszkodva, a legszívesebben járnak iskolába, vannak ezen iskolában 6-7 éves gyermekek, kik ugy szólvá fél év alatt írni, olvasni megtanultak.

A minden jóra és nemesre lelkesülti tudó honleányaink között Hunyadmeze is föl b mutatni olyanokat, kik anyagi tehetségük hozzá járulásával, egészségük kockázatásával, nem keresett magasztalásokért csak is a közjóért megtesznek mindent a legszívesebben, mire a mostani mostoha körülmények között tenni hivatva vannak. Az iskolatámogatási ügy szent kötelességétől áthatottan Lukács Farkasné ó nagysága mult január hó 21-én Hátszegen egy bált rendezvén a felső szállás pataki magyar-népiskola részére, a költségek levonásával a dalidó, mely csinos gyűllekezetből állott, mintegy 100 forintot jövedelmezett. A kezdeményező s intéző. urnőnek fáradságáért legyen köszönet mondva azok nevében, kiket segített.

Február 3-dikán szintén jótékony célra t. i. a magyarországi szülők ködők felsegítésére Galacson tartatott egy másik bál többeknek közreműködése mellett Buda Imre hazánk-fia e célra ingyen átengedett helyiségekben. A tiszta jövedelem az országos segélyegyletnek közlebről be fog küldetni. Hogy ezen bál létesítésén szintén urnők működtek, kétségen kívül való dolog.

Dévan e folyó február 7-ken a dévai nemzeti casinó javára tartatván egy sorsjátékkal egybekötött bál, melynek vezetője illetőleg megteremtője urnő volt, s e honleány, Barcsay br. Bruckenthal Antonia ó nagysága. A jósó korszorú költségeknek szava adja az ég, hogy teljesüljön:

... nem veszett el,

Élni fog nyelvében, élni művészettel

Még soká e nemzet!

Magyar színészek vannak Hátszegen, ott hol azt hinné az olyan, ki városunkat közelebről nem ismeri, hogy ottan tán az emberek magyarnal sem tudnak, s így innen a vándor színész Petőfikt, „körülözés” tovább megy izibe” pedig bála az égne az ily képpen vélekedő most az egyszer legalább családiki, mert Nagy Mihály jó színtársulata csaknem minden előadások tele színháznak örvend. Ma már a második bérletet nyitotta meg az igazgató, s hogy ez az elsőnél jobban ütött ki, jele annak, hogy a közönség meg van elégedve a társulattal. Hátszeg 1848 óta lélek számi szaporodásában könnyen számíthatni nem olá ajkura $\frac{3}{4}$ részt, s ha e szaporodás fokozatosan így halad, 15-20 év elteltével itt is kisestiben a Hasen-garten-ből könnyen fejlődik ki Házsungárd.

De mint levelém homlokán megírom, a fán egy időben rothadt almák is vannak a jók között, s az ember életében is az öröm mellett keserűség is feltalálható. Vidékünknek, mely 90 falut számít, kebelében egyetlen egy vásárhelye van Hátszeg, s a végzet csapása az ugyan már szűnedező marbadó miatt ezen egyetlen egy vásáros hely látogatásától is megfosztá a közönséget, szarvasmarhával egész vidéken járni megvan tiltva, s ha a keresetmód be van állítva, pedig vidékünkben a legfőbb keresetlenség a szarvasmarhákkal kereskedés, honnan merítse szükségéi pótlására a kívántatottakat a szegény ember, miből fizesse a most is alkalmazásba vett executionalis adóját? Azonban az istenben vetett bizalom nem hagyva el a gyarló embert, úgyhiszem, hogy közelebről a hetivásárok megtartása újból meg fog engedtetni, miután az epidémiaak újabb áldozatai nincsenek.

A vasut ügy, ha szintén aképp ütne ki a dolog, hogy Sebest me.örvendezesse vele, ha t. i. az arad-szebeni pálya is volna nyertes, ámbátor, hogy ekkor Hunyadmeze belőle részestülne, de az itteni közhangulat szerint, m.azon okból, mivel ezen vonal általában érvényes nyomást gyakorolna a közérzletre, nem ohajjúk azt, miszerint az ország érdeke, ha szintén valame nyiben reánk is háramolna haszon ez által, létesülhessen.

Várhelyi.

Naszód, febr. 27.

T. Szerkesztő ur! Fehivatva érzem magam becses lapja hasábjain egy kevés tért kérni azon soraim számára, melyekben az e

falú főelemi iskolája közzvisgái eredménye és saját észrevételeimről akarok pár szóban említést tenni. S ha e kis tért továbbá is biztosíthatnám magamnak, alkalmatlankodnám gyakorlabb is levellemmel. *)

E hó 24-ken reg. 9 órakor kezdődött meg a tanodában főtisztelendő M. G. helybeli pap és vicarius felügyelete alatt a próbatélt. Az I-ső gym. osztály kezdette meg a vallással, mihez, mivel a román nyelvet nem bírom, nem sokat szólhatok. Ezt követte a latin, magyar, német és román nyelvek grammatikái és orthographiai előadása, mit ez osztályban terjedelmesen és igen nagy gonddal tanítanak. Ugy látszik, a legtöbb gond a nyelvek tanítására fordítatik. A latin és magyar nyelvekben, különösen szép, dicséretre méltó előhaladást tettek, (mint állítatik négy hó alatt) ugy, hogy ha a szorgalomban nem lankadnak, év végével szép siker várható. A latin nyelvbeni siker Pávelia Leon tan. ur jóbanás modora és szorgalmának köszönhető. A magyart Székely János tan. ur tanítja, kinek e nyelv tanítása körül fáradozása az eredménytlen kitűnt. Fogadják a tiszt. tanár urak e szép tetteikért a sikeren lelkesülők tiszteletadását!

Magára vonta figyelmét az osztály írása, mit említetlen és dicséret nélkül nem hagyhatok; mivel ez dacára, hogy nem is különítendő, ki őket vezetné, igen szép. 38 gyerek közül 20 bizonyára lesz szépíró. Ez azért tűnt fel nekem, mert úgy tapasztaltam, hogy a mi iskoláinkban, hol gond fordítatik rá, s mintegy tanítvány, külön tanár által tanítatják, több a rossz, mint a szépíró.

25-ikén d. e. ugyancsak a tanodában tartatott a helybeli leányiskola közzvisgája. A leánykák szintegy terhelteknek mind a négy nyelv tanulásával. Közülük a legtöbb ír, olvas és fordított, németről és magyarról romára és viszont, latinul csak ír és olvas egy pár, a fordítást nem próbálták. Az írásban itt is szép előhaladást láték, csak hogy, miut vettem észre, szeretik egy leányra írni, nem több közre, s ebbe nemigen gátlótlanak. Ez írásmód nem vezet jó sikerre. (A megválogatott írkák használatát, mind anyagi, mind szellemi szempontból nagyon ajánlom). Figyelmet ébresztők voltak a női munkák s ebben ugy látszik, leginkább gyakorolták magukat; (jóllehet, mint tanítóneők mondja, a különben is felette igen hideg télen át ujaeskaik a fa nem léte miatt gyakran megfáztak és képtelenek lettek a munkára Valóban nagyon kellemetlen ily körülmények közt varni és kötni, kellemetlenebb, mint esepelni és fát vágni. Az azt érdeklők vegyék észre figyelmeketesül és máskor, jövődöre gondoskodjanak lelkiismeretesebben a tanonegok kelő előadásáról). 11 éves gyermek egész férfi inget, más nőt mutata fel. Egy 5 éves leányka anyjának egy pár bürzét kötött (M. A.) A tanítóneő, Kapitány L. asszonyos jóbanás módja és fáradozatlan szorgalma minden tekintetben kitűnt. Mi hallgatók adjuk jókívánságunkat; Szülők! igyekezzetek haláitokkal juttalmazni fáradozásait.

25-ken d. u. az I-ső elemi; 26-án d. e. a 2-dik; d. u. a 3-dik és 26-ken d. e. a 4-k elemi osztály tett közzvisgát. Mindezeket befejezendő, a tanító képezte ifjúsága produktá magát az énekekben. Daloltak szent és világi énekeket. 4 darabot harmosítva énekeltek. Az igyekezet s jószándék igen megvolt, ugy látszik, mind a tanító, mind a tanítványokban, s ez már magában több méltánylásra tenné méltókká az illetőket, mint meny nyiben részeseülnek. A közhelykei harmonia éneklésre a megjegyzés ez: „Nem jó, nem szép ez így, mert nem értjük a szavát.”

Különbön fájdalommal kellett megjegyez-nem, hogy az ének s általában a zene iránt, sem a tanítványokban, ideérve az osztályos tanulókat is nemcsak a képeződ, ingert, sem a tanítóknak ez iránt kedvet nem vettem észre. Tanítók! igyekezzetek kedvet önteni tanítványitokba e szép művészet iránt. Tanítványok igyekezzetek e tantárgyat is párhuzamba tenni a többiekkel, mert ez szűli az emberben az érzést és érzés teszi az embert emberré.

Az anyákban gyermekeik, a nőtestvérekben testvéreik iránti közönyösségnek s a szép iránti ellenszenvnek gyantom azt, hogy e szép ünnepeken megjelenni nem vágnak. Még az nem tűnt fel nagyon, hogy a fiuk vizsgáira meg nem jelent egy nő se, de hogy leánykák vizsgája egyedül egy, a tanítóneő előtt történ-jék, ezt még csak Naszódon láttam. Az első vizsgán volt csak egy nő, kit csupán a szép-iránti szeretet s az ősszes gyermek-esoport, nem saját gyermeke, ki nines ezekből, előhaladásáni gyönyör vezetett ide s ez egy igen szép példa az anyák és testvéreknek. Megvallom, én több szeretettel várok anyám-s testvéreimről. De remélem majd a nyáron, a mikor az idő sem lesz oly alkalmatlan, mint most, népesebb lesz a tanoda ez ünnepléses terme, ha látók számában.

*) Igen örömet engedünk tért lapunkban azon román vidéknek is, sőt örvendünk, ha az ottani anyagi és szellemi mozgalmat figyelemmel kísérhetjük. Szerk.

*) Annál örömebb adunk helyet, mert örvendünk ezen magyarázatnak. Szerk.

Az osztály-főnök urak irathattak volna a jobb írókhoz egy pár névsort. Akkor nem lett volna kénytelen a hallgató figyelmét vesztegetni, a különben igen számos gyermek-sereg megolvasására is, lévén egyéb, mit hallgatnia, s nevéit még azután sem tudhatta a tudó kíváncsi. Pedig volt köztük, ki nek neve a megismerést kiérdemelte.

Az idő nagyon lanyha. A számos szépen megindult, kiöntéstől nem lehet tartani.

A naszdói főkapitány méltóságos Boheczel Sándor e hó 26-kán érkezett baza követségéből, Bécsből.

Kántor Béla.

Hódmező-Vásárhely, febr. 27.

Zajtalanul folyt le a farsang; az idő, ezen nagy mester, megtanított bennünket, hogyan kell a völgyeknek mátkáját örömmüjengés nélkül háza vinni, hogyan kell a táncvígalmakat, disznótorokat s más családi barátságos estélyeket elefedni.

Időjárásunk e hó derekától kezdve szép tavaszi; reméljük, hogy az előbbi hónapokban majdnem csonkteménységűvé fagyott föld nem sokára kienged, s a felbuzgadt vasuti munkálatok folytatása lehetővé lesz; bár reményünk mihamarabb teljesebbé menne, mivel az inség a szegény népre nézve napról napra nyomasztóbb!

Folyó hó 6-án városunkban is felállott a levelesztő egylet, mely leginkább főt. Lichtner Gáspár plebános ur erőyes felszólalására szülemlett meg.

Helv. hitv. gymnasiumunkban az első félévi vizsgák folyó hó 24-27-ig bezárólag tartattak, örömmel győzöttünk meg mind a tanárok dicsegetés buzgalma, mind a tanuló szorgalmáról.

A nazárenusok mindegyre fenállnak, hol egyik, hol másik hitfélek hajlékában tartják meg naponként isteni tiszteletüket, melyre az alsóbb néposztályból sokan el-cimennek kiváncsiságból inkább, mint belső szűzből.

A közönség még mind ez ideig semmi nem zavar a meg, kisebb szerű lopások, például járdá, kis kapu, üllő pad, tyúk stb. gyakorta történnek. Rablás folyó hó elején történt, melynek részesei e hó 24-kén itéltek el, az egyik kötélt állati halálra, mely rajta az nap délutáni 4 órakor rajta végre-hajtattak, a másik 15 évi kényszer munkával egybekötött fogságra, hetekint két nap börtöl.

r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Felszólítás. Az erd. muzeumegylet idej febr. 16-án tartott közgyűlésének jegyző könyv XIII. számú határozata értelmében, a Kolozsvár fennálló erdélyi országos muzeum természettudományi tára mellett egy három évi segédi állomás lett börtöltendő.

A segédi állomással évenként 600 o. e. forintnyi fizetés jár a mely jutalomért a vállalkozó köteles, mint az igazgatói teendőket megbízott ör közzétett alárendelt segédje, a muzeum természettudományi tárának rendezése és gyarapítására célzó reabizott minden munkáit pontosan teljesíteni.

Azzal a különös figyelemmel, hogy ez állomás egyelőre csak is három évre van biztosítva, felszólítottak ezenel, mind azok, kik a szükséges képességgel fel lévő ruházva, ez állomás elfoglalására hivatást és kedvet éreznek magokban, hogy ez iránt jelentéseiket illetőleg a kellő bizonyítványokkal támogatott folyamadványaikat, az erdélyi muzeumegylet igazgató választmányához" czimezve, folyó évi április 1-ő napjáig mulhatatlanul küldjék be az egyleti titkárhoz.

A felszólítás közlésére tisztelettel megkörettek a hazai lapok t. cz szerkesztősegei. Az erd. muzeum egylet igazgató választmányának 1864 mártius 2-kán tartott üléséből, kiadta Finály Henrik, sk. egyli. titkár.

— Csütörtökön, mart. 10-kén fog adni Boér János jutalmára: „Az égből” című 50 arany jutalmat nyert 2 felv. vigjáték, irta Balázs Sándor és „Kötlevél egy csókra” vigjáték 1 felv., francziából ford. Zálnoki Sándor. Szép tehetségtől színészlet már oly sok jó estét szerzett nekünk, hogy hálátlan-ság lenne tőlünk, ha róla megfedekezne. Azért ajánljuk a közönség szíves pártolásába.

— Sapita Antal aláírás alatt egy levél küldött be: „Ne bántsát a mi miénk” című cikksorozatra vonatkozólag, melyben aláíró kijelenti, hogy az erd. köcs. tűz. k. mentő intézettől nem elbocsátott, hanem ő maga mondott fel 7 évi szolgálat után az összes hivatali személyzet jelenlétében; még pedig azon okból, hogy 3 heti szabadságát töle az igazgató megtagadott, holott állítólag megígérte volt azt. Egyszersmind kijelenti Sapita ur, hogy ha részére a jövő közgyűlésen a részvét és szólási jog megadatik, ő kész ott a gyűlésen minden a társulat hátrányára szolgáló hiányokat felfedezni.

Ezen levélbeli nyilatkozatra azon észrevétel tesszük: hogy S. ur mindenesetre elbocsátott, mert sem ott nincsen, sem el nem szökött. Megengedjük azt, hogy feldomása folytán lön elbocsátva, vagy ha úgy tetszik, felmentve állásától. Mindenesetre ama cikkből az elbocsátás alatt, nem az elcsapás alatt értve. A mi a másik részt illeti, részünkről csak örvendünk annak, ha intézeteink ügyei minél szigorubbán megvitattnak, ha lehető hiányai jó indulattal lelepleztetnek, azonban az intézetek ügyeihez közgyűléseiken csak a részvényesek szólhatnak, a ki nem részvényes az eszméit csak úgy viheti a gyűlés asztalára, ha egy munkálatot készít, s valamely részvényesnek oda adja, hogy ez saját nevében az így felfedezett hiányokat terjeszse a gyűlés elé, s egyszersmind azoknak elosztására tervet adjon. S. ur is, ha ezt teszi, s ha észrevételeit a gyűlés méltánylandja, kérdésen kívül használhat az ügynek — De azzal, ha gyűlést, választmányt, igazgatót górombán megtámadunk, s semmi jó tanácsalomban nem állunk, ha a kormány előtt a meg nem erősítésért a társulatot gyanúsítjuk, de nuncáljuk, ezzel nem sokat használunk, s ha a gyűlés előtt is csak ily dolgokkal állnánk elé, azzal az ügyen mit sem lendítenénk. A társulat alapszabályai most újból szerkesztetvén, nagyon helyes dolog minden létező hiányt felfedezni, valamint tervet adni, hogy azon mikép lehetne segíteni. Ezt a gyűlés megválaszolja, s a mit elfogadhatónak látva elfogadná; és S. urnak is módja van eszméit, ha közvetőleg is a gyűlés elébe jutni valamelyik társulati részvényes által. Mi védjük hazai intézetünket minden oly pusztavád és támadás ellen, minőt az „Union” hozott, de méltánylunk minden jó indulat véleményét a mi intézeteink javára felhasználható.

— Szorgalmas írók K. Pap Miklós előfizetést hirdet „A szép asszony története” című két kötetes regényére, melyből „Egy gombostű emlékirata” cím alatt terjedelmes mutatót nyújtott a „Korunk”-ban. A két kötet előfizetési ára 1 f. 50 kr, angol vaszonkötésben egy forinttal drágább. Az előfizetések az iróhoz czimezve a „Korunk” szerkesztőséghez, jövő április hó 10-ig beklüldendők. A gyűjtők egy tiszteletpéldányról rendelkezhetnek minden tíz előfizető után.

— Jogérzet és népnevelés. E cím alatt a „Herm. Ztg.” közlebbi számában sajtószertűleg vezérekikkel. Ajánlja „a császári” (eicero compact betűkkel) kormányának, hogy vasszigorral tartsa fen a tényleges jogállapotokat; a görög-nem-egyesült oláh papságot pedig felhívja, hogy hűveket mától számítandó husz év alatt barátkoztassák meg azon alapelvvel, hogy: „a vagyon szent!” Szép tanács!

— Schmidt Konrád a szász nemzeti ispán f. hó 4-dikén Szebenbe érkezett neje temetésére, mely még az nap délután nagy gyászos ünnepélyességgel ment véghez.

— Küküllővárról írják a „Herm. Ztg.”-nak, hogy ottani írók Makaveiu az embereket rendre döngeti a korszakban, fegyverszabaddalmakat osztogat pénzért, s pisztolyt puffogat elé s hátra. És ennek is, valamint annak, hogy az erdőköt lopják e lap szerint, mi az oka? ki hinné, hogy: — az autonómia! Átálában a „H. Ztg.” közlebbiről ismét óhajtozik vissza a Bach-féle abszolutizmus korába.

— Magán gyógyintézet. A tavasz kezdetével közeledik azon időszak is, a melyben a vidékiek gyógyezébből költözöttek fővárosunkba. Azon idegeneket és vidékieket, kik Budapestre oly célból jönnek, hogy elvesztett egészségüket a m. kir. egyetem híres tanárai, s a főváros nevezetes gyakorló orvosainak tanácsával újra visszanyerhessék, különösen a kiknek baján sebészeti műtét által kell segíteni, figyelemztetjük dr. Batizfalvy Samu Pesten a király-utczában 89-dik szám alatt levő magángyógyintézetére. A gondos ápolást nélkülöző helybeliek, vagy azon szenvedők, kik köznap gondjaitól elvonultan egyedül gyógyulásuknak akarnak élni, szintén fölvetnek az intézetbe. Mindennemű betegek esendőbb és kényelmesebb nyughelyre találnak az intézetben, mint a zajos vendéglőkben vagy sokszor egészségtelen és alkalmatlan magánlakásokon. Orvosi segéllyel pedig az intézetben minden perczben rendelkezhetnek. Az intézet negyvennél több tágas, tiszta, külön és közös szobával rendelkezik. A betegek ellátása a szenvedő körülményeihez van alkalmazva, mint erről az intézetben gyógyított betegek írás- és szóbeli nyilatkozatai tanuszkodnak. Napi díj a mindennemű ellátásért két-négy forint. Az intézetnek testgyógyász (orthopaedia) osztálya is felvételnek a test minden elferdüléseiben és kinövésekben szenvedő mindkét nembeli betegek. Ez osztályban a teljes ellátás havonként ötven ft. Alhási pangásban, ideg- és izomgyöngeségben, ki-sebb foku elferdülésekben szenvedők svéd gyógy-terápiára bejáró betegek gyanánt is felvételnek mérsékelt havi díjak mellett.

Az intézet bővebb tudósítványával szolgál az intézet igazgatósággal.

— Az oláh metropolitasság felállítására ügyben, mint a „Pol. Corr.” értesül, legújabbban ő Flige meghagyta az udv. korlátokkágnak, hogy az ügyet még egyszer s baladéktalanul megvizsgálta, tegye meg fölterjesztését, melynek alapján végleges határozatot lehessen hozni. Az oláhok részéről különösen Saguna püspök fejt ki nagy buzgóságot, hogy magát és oláh püspök társait a karloveczi patriarcha alól felszabadítsa.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 3. Bernstorff porosz követ, a mint a párisi „Presse”-nek írják, közölte Russel lordnak, hogy a poroszok meg fogják támadni Fridericiát.

A „M. Post” szerint Dániának két heti határidő van adva, az értekezleti javaslat iránti nyilatkozásra. A nevezett lap Keresztély királynak az országgyűlés feliratára adott válaszáat annak bizonyítékul tekinti, hogy az értekezletnek semmi kívánt eredménye nem leendő.

Francziaország. Páris, mart. 4. A „Patrie” a pápa haláláról keringő hírt alaptalannak nyilvánítja; ő szentsége folyást egyenlő egységnek örvend.

A „Moniteur” írja, hogy Ferdinand Miksa főherceg ő fenségét egy kis rozslót Brüsszelben visszatartoztatta. Annak az elterjedt hírek azonban, hogy ő fensége mexikói útjáról lemondott volna, éppen semmi alapja nincsen.

A „France” tudni akarja, hogy a főherceg e hó 5-én érkezik Párisba s 25-én haljóra til, Mexikoba utazandó.

A senatus febr. 29-i ülésében, a Greco-féle per ötletéből a legkiméletlenebb kikelések történtek Anglia ellen. Egy Londonból keletkezett kérvény volt szőnyegen, az állatok kímélése tárgyában. Feláll Leverrier senator s így szól: „Csak igen kevés szó mondani valóm van. Megvallom, kifáradtam már mindig Anglia és intézvényeinek magasztalását hallani, s még inkább belenntam látni, hogy a londoni társaságok szabadságot vesznek, előterjesztéseket tenni nekünk az emberiség nevében. En részéről Angliát egy sokkal komolyabb ügyre figyelmeztetem. Csak ott lehet találni parlamenti tagokat, a kik okmányokkal bevádolhatók, hogy orgyilkosokat díjaznak.”

Boissy marquis a kérvényt illetőleg nem osztja Leverrier véleményét, de az Angliáról mondottakra nézve teljesen egyetért. „Ha, ugymond, a javaslat jó, el kell fogadnunk; nem azért, mert Angliából jó, hisz tudjuk, hogy a mi onnan jó, rendesen rossz, hamis és dűlegetes; hanem azért, mert jó. Az által, hogy a kérvényt illetőleg nem megyünk át a napi rendre, még nagyobb súlyt kölcsönözünk Leverrier ur szavainak. Mindamelllett, hogy a szomszéd ország egy bűnbarlang, a hol az orgyilkosokat úgy tartják és élelmezik, mint a vadások ebeiket: mégis elfogadom a bizottság javaslatát. Hadd lássák, hogy ha valamely londoni előterjesztés történetesen igazságos és alapos, mi nem utasítjuk vissza. Számítok rá, hogy szavaink el fognak jutni Angliába, és hogy ott jövőre kevésbé fogják az orgyilkosság szabadságát pártolni.”

Az elnöknek némi figyelemztető közbeszólására a marquis megjegyzi: „A mit mondtunk, mondván van s a Leverrier ur szavai nagy viszhangra fognak találni.” A bizottsági előadó némely észrevételei után, hogy Francziaországban sokkal nagyobb az emberiség mint Angliában, akár az állatokkal való bánás, akár az ökölvíadal, akár pedig a betegnek a kórházakban való ápolása tekintetében, Boulay de la Meurthe gróf felkiált: „A mint látszik, Angliában sokkal emberesebbek az állatok, mint az emberek iránt.”

Olaszország. Turin, febr. 29. A „Világ”-nak írják: A hírdetmény, a mely a 220 nemzetör-zászlóalj azonnal mozgóvá tételét rendeli, a legerősebb bizonyított Olaszország tervei mellett. A hírdetmény t. i. rendeli, hogy a már felállitva levő kereteket egészítsék ki s minden zászlóalj létszáma 507 főre emeljék. A turini, milanoi, bolognai, florenczi, piacenzai, nápolyi és palermói fegyvertárak felügyelősegi utasítva vannak, hogy a kellő számú fegyvereket s egyéb felszerelési kellékeket, a melyekről az állam feladata gondoskodni, adják ki, s mihelyt a zászlóaljok készen fel lesznek szerelve, gyűljenek össze tartományaik fővárosaiba, a hol aztán megkapják a parancsokat további rendeltetésük iránt. A hírdetményben tisztán ki van mondva, hogy a mozgó nemzetörség tevékenységének megkezdődésével, a rendes csapatok a számukra kijelölt állomásokra fognak indulni; tehát kétségen kívül a Pó- és Mincio-vonalra. A mozgó nemzetörség szervezeti szabályai szerint, ennek szolgálatára három hónapot meg nem haladhat; azonban rendki-

vül fontos esetekben, s az ország határai között, a kormány rendelkezhetik felette a szükséghez képest. E felhatalmazást a kormány már most igénybe veszi, a midőn a behívási parancs határozatlan időre szól. Mindezekből látszik, írja a levelező, hogy az új Olaszország harcziás szándékairól szóló jelentések nincsenek a légkör kapva.

Németország. Frankfurt, mart. 3. A mai szövetségülésben, az osztrák-porosz (a holsteini végrehajtási csapatok főparancsnokságát, s Holsteinban egy osztrák és egy porosz polgári biztos kinevezését tárgyzó) indítvány feletti szavazás alkalmával, mellette csak hat szavazat volt. Három, köztük a bajor, ellenindítványokat tett, hét szavazat pedig bizottsághoz utasítás mellett nyilatkozott, a mi határozattá is vált.

A „Kr. Zig.” szerint a dán kérdésben javasolt értekezletre nézve semmi program vagy alap sem létezik, s annak kiindulási pontja se nem Dánia épsége, se nem a londoni jegyzőkönyv leendő. E szerint a német szövetséget e tekintetben semmi sem akadályozza, hogy az értekezletben résztvegyen. Ugyan e lap határozottan visszautasítja azt a fölvetést, mintha Austria s Poroszország közt, a fegyverszünet kérdése iránt, véleménykülönbség léteznék. Bécsben is a fegyverszünet a jelen perczben se megengedhetők, se általában lehetségesnek nem tartják. Ama pont, a mely fölött a német nagyhatalmak eddig Angolországgal egyetértésre jutottak, a következő: Értekezlet, fegyverszünet vagy egyéb hozzátétel, s hátsógondolatok nélkül, s szabad téréll, a megoldás minden lehető módozatának megvitatása végett.

A német-dán csataterőről. A berlini „Staatsanzeiger” mart. 3-i számában Hadersleben főhadiszállásról kelt táviratot közöl, a mely szerint febr. 29-én a 8-dik porosz huszárezred két századának össztűzközése volt, czirkálás alkalmával, Baeeke mellett. A poroszok vesztesége 1 tiszt, 33 ember és 24 ló. Dán részen elesett 35 ember, s elfogott 4 ember és 3 ló.

Egy kopenhágai, mart. 1-i távirat az érintett titkóztól így hangzik: Tegnap Fridericiánál össztűzközés történt egy század dán dragonyos és két század porosz huszár között. A dánok 9, a poroszok 28 közembert és egy tisztet vesztek.

Frigyes Károly porosz kir. herezegnek a „Staatsanz.” által közölt távirata szerint mart. 1-én is volt Rackebüllnél egy kis kémszemle-harez, a melyben az 53. számú gyalog ezrednek 3 s a westphaliai vadásoknak 1 százada vett részt. Rackebüllt eltorlaszolja találták. Vetter hadnagy az 53. ezredből súlyosan megsebesült; egyéb vesztesége a poroszoknak nem volt.

Orosz- és Lengyelország. A közlebb említett opatovi hadműveletről Bosak következő előleges jelentést küldött a nemzeti kormány hadügyi osztályához: „Részletes tudósítások és jelentések várása mellett, sietek tudatni, hogy katonáink, Topor ezredes, a krakkói hadosztály parancsnoka, vezérlete alatt, Opatow városát megtámadták. Az oroszokat minden pontról kiszorították, s hat órai ott tartozkodás után, minden sebesültről kellőleg gondoskodva s 100 darab fegyvert, s lőszerrel és öltözetdarabokkal terhelt két szerkeret magukkal vive, a legnagyobb rendben kivonultak. Febr. 23. 1864. A 2. hadtest parancsnoka: Bosak thk. Hadsegéd: Awejda.”

Törökország. Fuad pasa nagyvezér az oláhországi zárdák ügyében következő jegeket intézett Kuza fejedelemhez:

Konstantinápoly, jan. 2. Herczegem! A magas portának tudomására jutott, hogy a kamara a ministerium javaslata folytán oly törvényt szavazott mag, a mely a kolostorok hagyományozott jóságait világasíttatni rendeli s 51 millió piastert kárpótlást határozott. Egy pillanatig sem akarom magasságod előtt eltitkolni azokat az érzelmeket, a melyeket a magas portánál ébresztenek kormányának ilyen eljárásai. S annál nagyobb volt meglepetésünk, minthogy messziről se hittük, hogy magasságod újból visszatérő olyan megoldáshoz, a melyet a magas portás a biztosító hatalmak egyhangulag visszautasítanak. A fogadalmi kolostorok ügye ama nemzetközi szerződés határai közé tartozik, a melyek a párisi conferentia XIII. jegyzőkönyvében vannak kijelölve. Csak a kezeskedő hatalmak közbenjárásával lehet azt megoldani, míg a felek egymás közt közvetlenül s tökéletesen ki nem egyezkednek. Jól tudja ön herczeg, hogy a csász. kormány minden töle kitelhetőt elkövetett a kiegyezkedés létrehozása végett, s hogy minden fáradozása hajtórést szenvedett, legyőzhetlen akadályokba ütközvén. Azért tartá célszerűnek értekezletre meghívni a biztosító hatalmak képviselőit, hogy ez ügyet ama jegyzőkönyvben kijelölt uton végleges megoldásra juttassák. Meg lehet magasságod győződve, hogy a szultán ő csász. felsége egyaránt lelkesült az egyesült herczegségek legitim jogainak megóvása, mint a görög papság igazságos reclamatioi mellett.

Hanem a kamara szavazata megnehezítheti a helyzetet, a mennyiben egy, a nagyhatalmak által aláírt szerződés megsemmisítésére céloz. Mint a hercegségek souverainje, mint a fenforgó ügy által közvetlen érdekelt részek uralkodója, és mint a párisi szerződés egyik aláírója, abban a szükség-parancsolta helyzetben van a szultán ő felsége, hogy önnök határozottan kinyilatkoztassa, hogy a kamara szavazatának legkevésbé sem ismerheti el törvényszerű jellegét, a mely a fenálló jogoknak és szerződéseknek csönkítését célozza, hogy azt semmisnek tekintsi, s a zárdajavak ügyét abból a szempontból veszi szemügyre, a mely az 1858-i jegyzőkönyv szerint egyedül tekinthető törvényes alapnak. Vagyok stb. Fuad.

Svédország. Stockholm a közvélemény bimezetlenül odanyilatkozik, hogy Svédország jelenleg éppen nem segítheti Dániát, mivel a legjobb akarat mellett sem bír erre eszközökkel. Azt sem lehet tudni, ha vajjon Dánia maga fűtarthatna-e egy svéd sereget, s hogy vajjon képes lenne-e Svédország tökéletesen helyeselni Dánia jövőbeli politikáját. Számos tiszték szabadságot nyerne, a kik közül némelyek Dániába mennek.

Dánia. Az országgyűlés által a királynak átnyújtott fölrát így hangzik:

„Legkegyelmesebb király! A dán nemzetnek, mely számorusága közepette fleged boldogult elődének balála fölött, vigaszt adott és megnyugvást, hogy felségedet az üdvözült király nyomdokaiba lépni látta az által, hogy felséged a külföldnek a november 18-ki alap-törvény fölfüggesztésére vonatkozó előterjesztéseivel szemben szabadságunkat és önállóságunkat megővta. A háboru kiörése megbúsította belügyeink csendes fejlődéséhez kötött reményeinket. Miután a német-szövetség végrehajtás czíme alatt felséged német hercegségeit, Holsteint és Lauenburgot szöv. csapatokkal megszállta, s azok védelme alatt a jogtalan trónkövetelő javára forradalmat engedett kifejlődni, a német nagyhatalmak a dán birodalom határába küldték hadaikat, hogy, mint állítják, a dán Schleswiget, a mely 1721-ben újra bekebelezve, a dán koronának biztosítva volt, s a mely fölött a német nagyhatalmakat

gyámkodás soha sem illette, zálogba vegyék. Két becsületet tüközöt után vitéz hadseregünk visszavonult a tulnyomó ellenség elől, s ezer éves határerődünket elhagyta; most csak Schleswig kis részét tartja birtokban. Az ellenség elterült az ország többi részében, s elűzte, hogy idgen csapatok és lázzadó alattvalók felségei hű hivatalnokai közül sokat elűzték, a törvényes rendet fölforgatták; az utóbbi napokban vevők a hirt, hogy az ellen Jütlandba is nyomult. Legkegyelmesebb király! Ily nehéz körülmények közt szükségét érzélséged hű országgyűlése annak, hogy a nép nevében, a mely megválasztotta, nyíltan és tartozkodás nélkül nyilatkozzék királyának. A tulnyomó hatalom elleni háboru nagy és nehéz áldozatokkal járand; de azért jó egyértésben áll a nép a királyal, e háborut viselni fogjuk. E végzetes órában abban kell keresnünk vigasztalást, hogy a nép ügye a király ügye, hogy felséged hiven megvédi szabadságunkat és önállóságunkat s nem engedi meg, a gyámságnak bármí czim alatt Dánia határára kiterjesztését s a Schleswig és Dánia közti kapocs gyengítését. Felséged kormányának határozott nyilatkozata után számíthat rá a nép, hogy az ország egész ereje a háboru folytatására leend fordítva, valamint, hogy rajta lesz felséged, hogy világossá tegye Európa előtt, hogy nemzeti életünk és szabad örendelkezésünk soha föl nem áldozhatók. Felséged számíthat rá, hogy a szabadság áldásai gyarapították a népben a honszerelmet s áldozatkészséget Dánia joga és becsülete érdekében. Ha ily kölcsönös bizalom fűzi egybe a népet és királyt, mindkettő bátran nézhet szembe a harc esélyeivel. Üdv a királynak! Üdv vitéz hadseregünknek! Üdv szeretett hazánknak!”

IX. Keresztély király febr. 27-kén az országgyűlés fölrátára így választott: „Hű országgyűlésem! Köszönetemet fejezem ki nektek vélemény-nyilvánításotokért. Bizom benne, s hű dán népemben. Szilárdul akarok állani s a legvégsőig kitartani; mindent megakarok tenni, oly béke megnyerése végett, a mely Dániára nézve hasznos lehetne. Nem akarom a királyság és Schleswig közt fönnálló politikai összeköttetés megszüntetését. Szabad király akarok lenni egy szabad nép fölött. A király csak akkor szabad, ha az ország ön-

ló, s a nép csak akkor szabad, ha az alkotmányos állapot meg van őrizve és kifejtve. Bizom a kegyelmes Istenben, hogy egykor még ezt fogják írhatni sirkövmre: „Egyet en sziv sem dobogott hiebben Dániáért!” Isten veletek!”

Ujabbak. Bécs, mart. 5. Mint a „Pr.” hallja, a Jütlandba közös előnyomulás már elhatározott, a részletes intézkedések végérvényes megállapításával.

— Berlin, mart. 3. A „Staatsanz.” jelenti, hogy a király ma Lichtenstein hercegnének bucsu-audentiát adott.

— Berlin, mart. 4. A „Staatsanz.” nek egy távirata szerint, 2-kán élénk tüközöt volt a dán előőrökkel Düppel- s Withoinál. Csakely veszteség.

— Hamburg, mart. 4. A „H. N.” jelenti: Kielbe visszatért szolgálatra képtelen katonák megerősítik a holsteini katonák küszöbönálló elbocsátását; Koppenhágában azoknak elbocsátása e hó közepére jelentett be.

— Triest, mart. 4. A „Lloyd” két új gőzöst vásárolt meg Tonello hajó-építész-től.

— Prága, mart. 4. Az országgyűlés mai ülésében az ország-marsall jelenté, hogy ő Felsége a községi rendszerre s a kertületi képviselőre vonatkozó törvényt nem szentesíté, s hogy e tekintetben legközelebb új előterjesztmények várhatók. — A Schafarik-féle könyvtárnak az országos bizottság által történt megvásárlása helybenhagyatott.

— Konstantinápoly, febr. 27. Hirszerint egy új saját törvény fog kiadadni. A porta által legujjabban különböző tárgyak iránt kibocsátott jegyzékek következtében, az itteni követek legközelebb értekezletet akarnak tartani. A 2 s 3-dik hadtestek 48 redif-zászló-alja activ szolgálatra hivatott fel. Prokesch báró több heti szabadsággal el fog utazni.

Athéne, febr. 27. A rendőr-igazgató beadta lemondását. A környéken ujjolag rablók pusztítanak.

Bécsibörze Mártius 4-dikén: Nemzeti kölcsön 79.65. 5%. Metalliques 71.50. Bank-részvény 771.—. Hitel részvény 177.90. Váltó Londonra 119.30. Ezüst 118.75. Arany 5.72%₁₀. 1860-diki Állam kölcsön 91.40.

Mártius 1-jén: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 73.50. Erdélyi 70.75.

Bécsi gabonabörze február 27-kén.
Győrben marosi búza 89 font 5 fr 90 kr. — 6 frt; győri 87 1/2 font 5 frt 20 kr, 87 font 5 frt 45 kr, 88 font 5 frt 30 kr; fejevári 87 font 5 frt 65 kr; Bécsben marehfeldi 88 font 5 frt 35 kr; soproni 88 font 5 frt 70 kr. Rozs tövidéki Pozsonyban 86 1/2 font 5 frt 15 kr, zab felső austriai 48 font 2 frt 29 kr, 51 font 2 frt 35 kr, mérőnként. A vásár lebhangolt. Árak 10 krral leszállottak.

Gabnaárak a királyhagyon tul.

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Kukorica.
krajczárookban.					
Szeged február 24.	540	475	335	295	400
Miskolcz „ 20.	475	370	—	225	400
Sziszek „ 21.	580	360	270	225	340
Fehérvár „ 24.	500	370	300	230	240
Pécs „ 21.	480	370	235	236	340
Debreczen „ 20.	500	365	325	220	370
Baja „ 24.	490	430	330	240	370
Arad „ 24.	—	415	260	—	400
Kassa „ 20.	440	335	290	180	340
Gyula „ 21.	500	400	360	260	420
Ujbece „ 21.	520	—	400	260	420
Buda „ 24.	535	—	—	245	365

Bejegyzett gabnaárak a pesti gabonacsarnokban febr. 24-én.

Oszták mérő.	Súly, font.	ft	kr.	ft	kr.
Oszták értékben.					
Búza bászai . . .	87	88	—	—	—
„ tiszai . . .	86	—88	5	30	5
„ fehérmegyei . . .	85	—87	5	15	5
„ bácskai . . .	85	—86	5	10	5
Rozs . . .	77	—79	3	55	3
Árpa serfőzésre . .	68	70	3	15	3
„ étetésre . . .	65	—67	2	95	3
Zab . . .	42	—44	2	20	2
Tengeri . . .	82	—84	3	50	3
Köles . . .	—	—	3	50	3
Repce . . .	—	—	5	50	6

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Ad. N. 248. 1864.

Hirdetmény.

Kapcsolatban az Erdélyi Hivatalos Értesítő idej folyamában közzétett hirdetményen ezzel közzétételük: miszerint Szamosújvár várossa területén a marhahús vágása s árulás joga idej húsért szombatján kezdve, mint engedélyezett ipar 1859-iki December 20-ról kiadott Cs. Nyilparancs értelmében fog az arra, s pedig annyi számú vállalkozóknak engedélyeztetni, a hány a tanács belátása szerint a helyi viszonyokhoz képest szükségesnek fog láttatni.

A jelentkezés véghatárnapjául egyelőre folyó Mártius havának 11-ik napja tűzött ki, a mely napnak estéli 5 óráig minden e tárgyu kérések a tanácsnál elfogadtnak, egyéb iránt megjegyeztetik, hogy a legmagasabb ára csak is a kolozsvári próba áránál egy krajczárral olcsóbb lehet.

Sz. kir. Szamosújvár várossa Tanácsának, Mártius 3-án 1864-ben tartott üléséről.
Voith Márton. főjegyző

NEM HIVATALOS.

Kiadó szállás.

Belső királyutezában, 22 sz. a. napsoron, három szobából álló igen egésséges szállás, az utcára két ablakkal, kiadó. Ára 220 f. o. é. A tulajdonos helyt lakik.

Hirdetmény.

A Sztojkaik fürdő, épületjeivel, étel és italárúással és vizkereskedéssel együtt, egy vagy több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal, belső-sz. utca 159. szám alatt, földszint, Kolozsvárt.

Igen olcsó birtok eladó.

Belső-Szolnok megyében Rognán, mely áll 840 hold ős erdőből, a helység közelében 50 hold minden évben használható rét és szántókból, és koresomajog hozzá. Értekezhetni Korbuly Bogdán urnál Kolozsvárt középútcza saját házában.

Hirdetmény.

A gazdasági egylet igazgató választmánya a január hó 25-kén tartott közgyűlés rendeltéből ezennel tisztelettel felkéri az egylet azon alapító és részvényes tagjait, kiket illet, hogy kamat- és részvény-hátrálékait legfeljebb folyó év április hó 20-ig az erdélyi gazdasági egylet pénztárába Kolozsvárt fizessék be, ellenkező esetben a választmány kénytelen lévén köteleveiket az egylet ügyvédének általadni, a hátrálékok behajtása végett. Az erdélyi gazdasági egylet választmányának 1864 január 26-án tartott üléséből.

NAGY JÁNOS s. k. egyleti-titkár.

Kiadó szállások.

A kétvíz közt ugynevezett Széchenyi téren, a hídkapu kimenet balra 27 számú telken két rendbeli szállás a jövő Szentgyörgy napon kezdve bérbe kiadó.

Az előreszen levő földszinti szállás utcára is nyilván, kiskereskedésre boltul is használható, s a szükséges mellék szobákkal, s konyhával, pince részszel el van látva. Évi hasznobére 190 frt. Csak a boltnak egy mellék szobával és konyhával s pince részszel 120 forint.

A hátrézi szállás áll, egy nagy teremből, előszobából, s két mellék szobából. Évi hasznobére 180 forint. A hátsó, szoba nélkül 150 forint. Szerződhetni ott helyt a tulajdonossal.

Eladó tekeasztalok.

Két jó tekeasztal hiba nélkül, keveset volt használva, örök áron eladó. Értekezhetni iránta belső középútcza 529. sz.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda bettiével (Bel-farkasutca 74 sz.)

(43) (2—2)
Kerestetik egy fiatal segéd Beszterczére: jó családból s bizonyítvánnyal ellátva Tergovits Ede és társa

Vas-fűszer-és disz árúk kereskedésükbe, ki az édesen esengő magyar nemzeti nyelven kívül, ha nem is bítelesen, de a német és román ajkút is bírja.

Pályázni ohajtók a szilárdhiteli állomás elnyerhetése végett a jó hazafinál, távollevő folyamodhatik közvetlen magán úton, vagy helybeli itten, bővebben értekezhetik megbízott levelező és könyvvivő Ládaj J. János által t e Todorff J. János úr kereskedésében Kolozsvárt.

A föltétel az igyekezet és érdem szerint illően leend meghatározva.

(39)

Kiadó Vendéglő.

Felvinczen az ev. ref. egyházközségnek, az országút melletti vendéglője, a hozzá tartozó épületekkel együtt, folyó évi Szt. györgy hó 24-től kezdve, három évre, ezen év mártius 20-án d. e. 11 órakor haszonbérbe adandó; a feltételekkel ismerkedhetni Magyar Pál egyh. közs. gondnok urnál, árverezni kívánó pedig lássa el magát 100 ft. bántapénzzel.

(44)

(3—3)
A magyar képzőművészeti társulat mártius 18-kán

9165 frt ért. magyar műtárgyakat sorsol ki.

Egy sorsjegy ára 50 kr.

Kapható: STEIN JÁNOS könyvkereskedésében.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sidel Károlynál Brassóban

kapható:

Kisérlet

a rendezési kérdések részletezett megoldására

írta Kovács Lajos. Ára 1 frt.

(Egész tiszta jövedelme az inségi alapé.)

Közkedvességű magyar zenemű!

OLASZHON köszöntése MAGYARHONHOZ.

Suppè F. után.

Zongorára átírta **Berecz Ede.** Ára 90 kr.

Postan küldve bérmentesen . 1 frt 20 kr.

Dunanan apó és fia utazása. Opette Offenbach Jakabtól.

Potpourri . 1 frt.

Négyes . 60 kr.

Polka . 40 kr.

Orpheus-négyes. Zongorára Strauss Jánostól. Ára 54 kr.

Képek a hazai történelemből. Gyermekek számára szerkeszté Táncoz János. Ára 50 kr.